

RAPPORT
UNDERSØGELSE AF KØN
I KUNSTMUSEERS INDSAMLING

UNDERSØGELSE AF KØN I KUNSTMUSEERS INDSAMLING

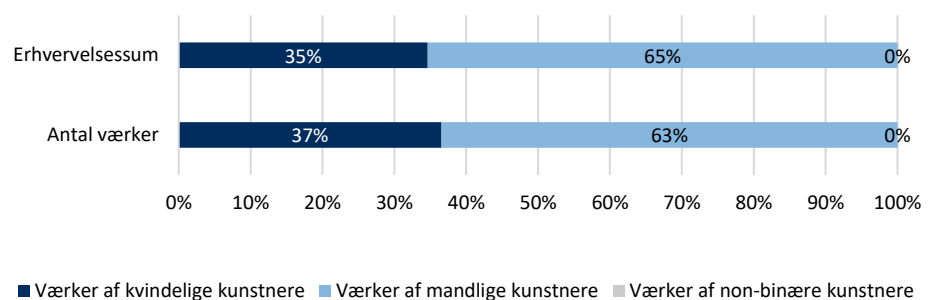
Nærværende undersøgelse kortlægger kunstmuseernes indsamling over en **fem-årig periode** (2018-2022) med fokus på kønsfordelingen af kunstnere bag indkøbte værker. Resultaterne beskriver således kun museernes indsamling i de seneste år. I undersøgelsen indgår alle 37 statslige og statsanerkendte museer med kunsthistorisk ansvar. Inkluderet heri er syv museer, der ud over et kunsthistorisk ansvarsområde også varetager et eller flere andre fagområder (kultur- og naturhistorie). På disse museer er det kun de kunsthistoriske afdelinger, som indgår i undersøgelsen.

OVER HALVDELEN AF INDKØB KNYTTER SIG TIL VÆRKER SKABT AF MANDLIGE KUNSTNERE

- 63 pct. af alle indkøbte værker i perioden (2018-2022) er skabt af mandlige kunstnere (2.394 værker), 37 pct. af kvindelige (1.379 værker), og 0 pct. af non-binære kunstnere.
- 65 pct. (189,2 mio.kr.) af de samlede midler, som museerne har anvendt i perioden, anvendes til indkøb af værker skabt af mandlige kunstnere, 35 pct. (100,2 mio.kr.) af kvindelige og 0 pct. til værker af non-binære kunstnere (0 kr.).
- Et værk skabt af en mandlig kunstner er i gennemsnit 6.327 kr. dyrere end et værk skabt af en kvindelig kunstner.

FIGUR 1

Overordnet fordeling

VÆRKER SKABT AF NON-BINÆRE KUNSTNERE ER FRAVÆRENDE I MUSEERNES INDKØB

Ingen museer har i perioden indkøbt værker skabt af non-binære kunstnere. Da kønsidentitet ikke indgår som en almindelig del af museers registrering, kan det ikke udelukkes, at kunstnere identificerer sig som non-binære, uden at museet er bekendt hermed.

- Ét museum oplyser at have modtaget en donation af et værk af en non-binær kunstner.

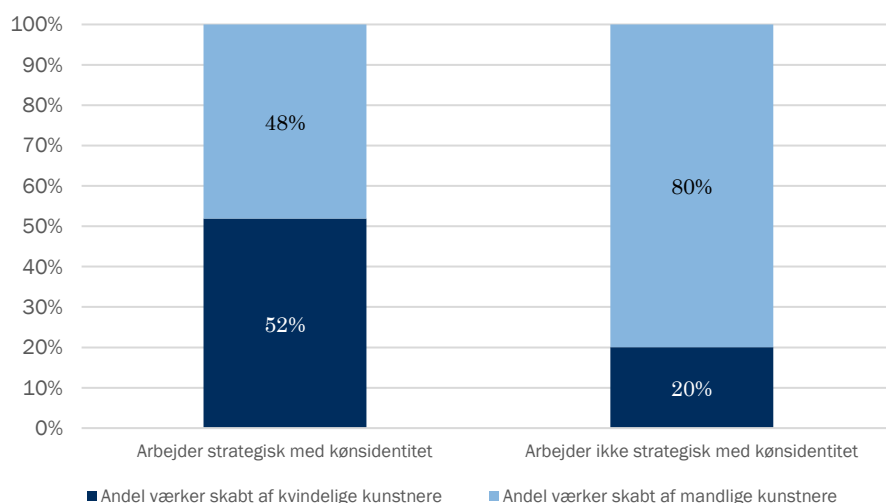
SAMMENHÆNG MELLEM INDKØB OG STRATEGI

65 pct. af museerne oplyser, at de arbejder strategisk med kønsidentitet.

I data ses en positiv sammenhæng mellem andelen af indkøbte værker skabt af kvindelige kunstnere og museernes strategiske arbejde med kønsidentitet. Forskellen i indsamlingen af værker skabt af kvindelige kunstnere hos museer, der arbejder strategisk med kønsidentitet og museer, der ikke arbejder strategisk med kønsidentitet, er 32 procentpoint. *Figur 2.*

FIGUR 2

Sammenhæng mellem strategi og indkøbte værker

De 24 museer, der arbejder strategisk med kønsidentitet indberetter, at det strategiske arbejde har pågået over flere år og enkelte fører selv statistik på området, f.eks. i årsrapporter.

Museer med hovedansvar for én kunstner bestræber sig ifølge indberetningerne typisk på at perspektivere samlingen og ansvarsområdet med kunstnere med andre kønsidentiteter, f.eks. i samarbejder med nulevende kunstnere.

FORSKEL MELLEMM KOMMUNEGRUPPER

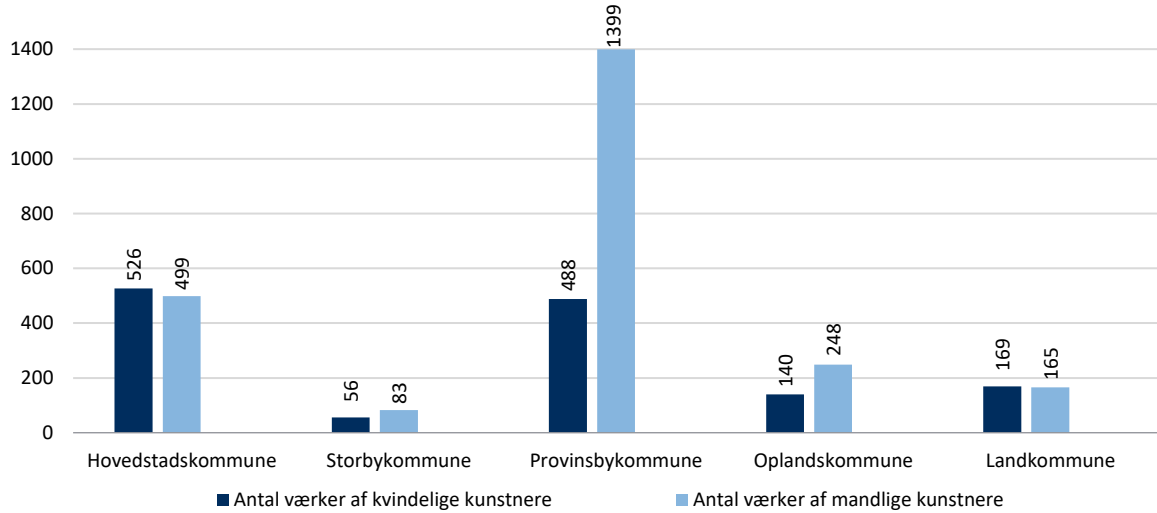
Kommunegrupper er et kategoriseringsværktøj, der anvendes af Danmarks Statistik, hvori der bl.a. tages højde for forhold som størrelse, placering og tilgængelighed af job.¹ Ni museer med kunsthistorisk ansvar er placeret i hovedstadskommuner, tre i storbykommuner, seks i landkommuner, syv i oplandskommuner og 12 i provinsbykommuner.

- Museer i hovedstads- og landkommunerne har en nærmest lige fordeling i antal indkøbte værker skabt af hhv. mandlige og kvindelige kunstnere. Denne fordeling afspejles dog ikke i erhvervelsessummerne, hvor museer i begge kommunegrupper anvender mellem 70-80 pct. af den samlede erhvervelsessum på værker skabt af mandlige kunstnere.
- Museer i oplands- og provinskommunerne har en mere ulige kønsfordeling i antal indkøbte værker i perioden. For museerne i provinskommunerne kommer denne forskel ligeledes til udtryk i fordelingen af erhvervelsessummer. Modsat gør det sig gældende for museerne i oplandskommunerne, hvor summerne fordeler sig nærmest ligeligt - 51 pct. på værker skabt af mandlige kunstnere og 49 pct. på værker af kvindelige kunstnere.
- I alt har museer i hovedstadskommuner anvendt 47.123.527 kr. mere på værker skabt af mandlige kunstnere, hvilket sammenholdt med antal indkøbte værker svarer til en prisforskel på 97.532 kr. for det enkelte værk. I alt har museer i oplandskommunerne anvendt 2.041.100 kr. mere på værker skabt af mandlige kunstnere.

¹ Danmarks Statistiks inddeling af kommuner i såkaldte kommunegrupper opdeler efter, om kommunen har en by af en vis størrelse (by/land dimension), og om kommunen ligger "centralt" eller "yderligt". Kommunerne opdeles i fem grupper ud fra to kriterier: 1. Største by i kommunen 2. Tilgængelighed til job. Jobtilgængeligheden reflekterer både jobmuligheder (direkte), men også indirekte tilgængelighed til økonomisk aktivitet/service på grund af jobskabelsen.

FIGUR 3

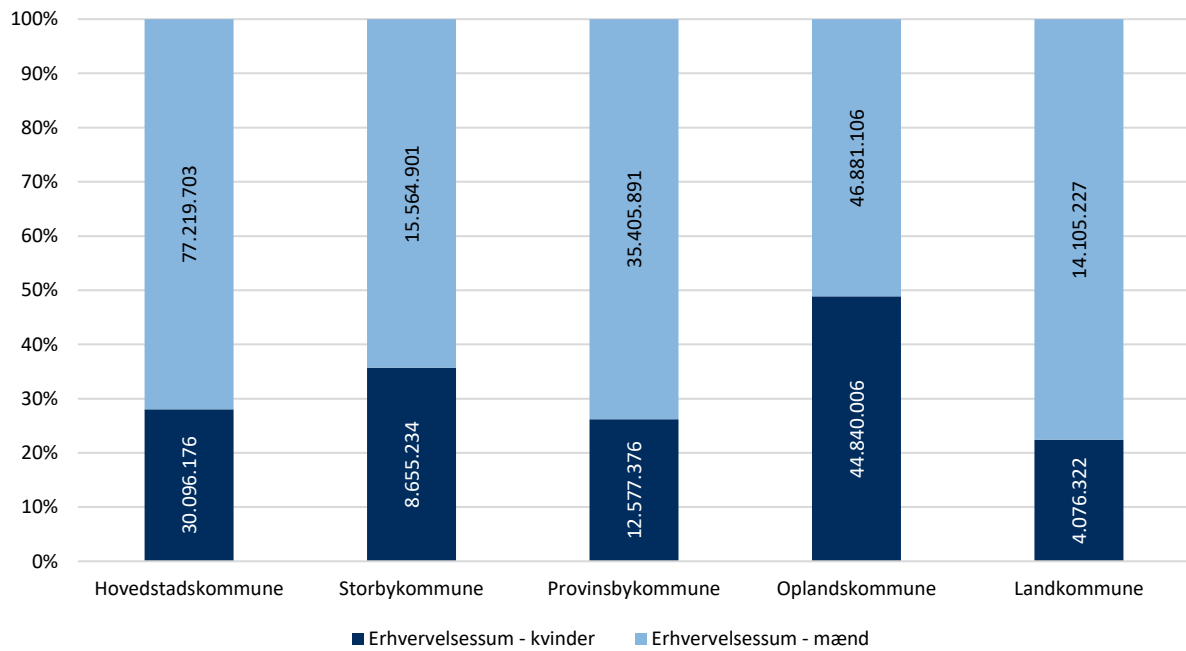
Antal indkøbte værker fordelt på kommunegruppe

Kilde: Kommunegrupper, Danmarks Statistik.

FIGUR 4

Erhvervelsessum fordelt på kommunegrupper

Kilde: Kommunegrupper, Danmarks Statistik

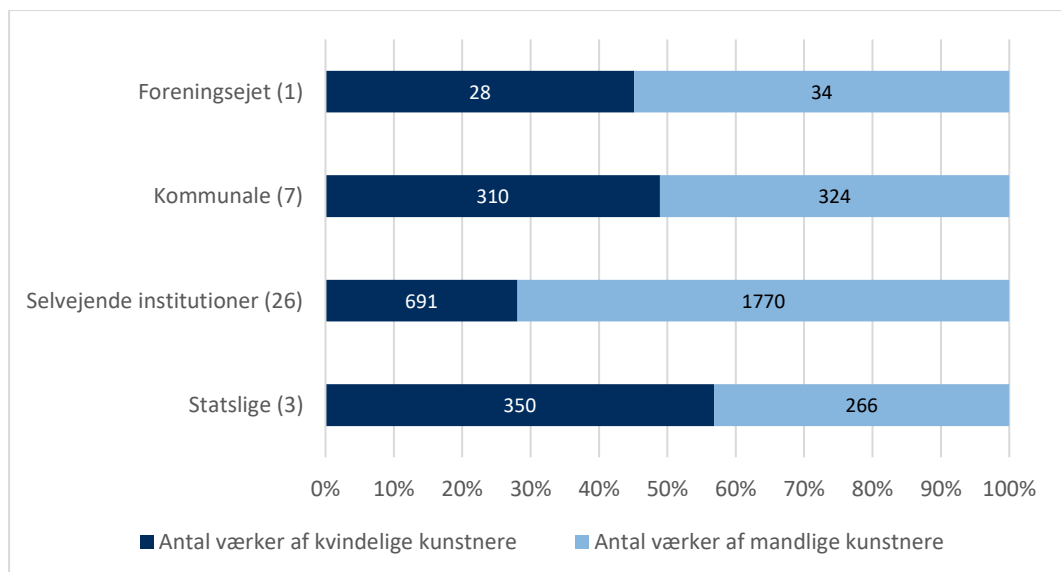
SELVEJENDE MUSEER KØBER FLERE VÆRKER SKABT AF MANDLIGE KUNSTNERE

I undersøgelsen indgår museer med forskellige typer af ejerskab: foreningsejede, kommunalejede, selvejende eller statslige. De forskellige ejerformer er ikke lige- ligt repræsenteret blandt de 37 museer. Et museum er foreningsejet, syv kommunalt ejede, 26 selvejende og tre er statslige.

- De statslige museer køber flere værker skabt af kvindelige kunstnere end af mandlige kunstnere, men værker skabt af mandlige kunstnere har en højere gennemsnitspris. I gennemsnit anvendes 167.688 kr. mere pr. værk skabt af en mandlig kunstner, end pr. værk skabt af en kvindelig kunstner.
- De selvejende museer køber flest værker af mænd, om end erhvervssummerne ikke adskiller sig væsentligt. Det betyder, at værker skabt af kvindelige kunstnere her gennemsnitligt er dyrere, end værkerne skabt af mandlige kunstnere. I gennemsnit anvender de selvejende museer 34.528 kr. mere pr. værk af en kvindelig kunstner, end pr. værk af en mandlig kunstner.
- De kommunale museer har en forholdsvis ligelig fordeling mellem kønnene, om end der kan observeres en lille overvægt af indkøb af både flere og dyrere værker skabt af mandlige kunstnere (9.396 kr. i difference pr. værk).

FIGUR 5

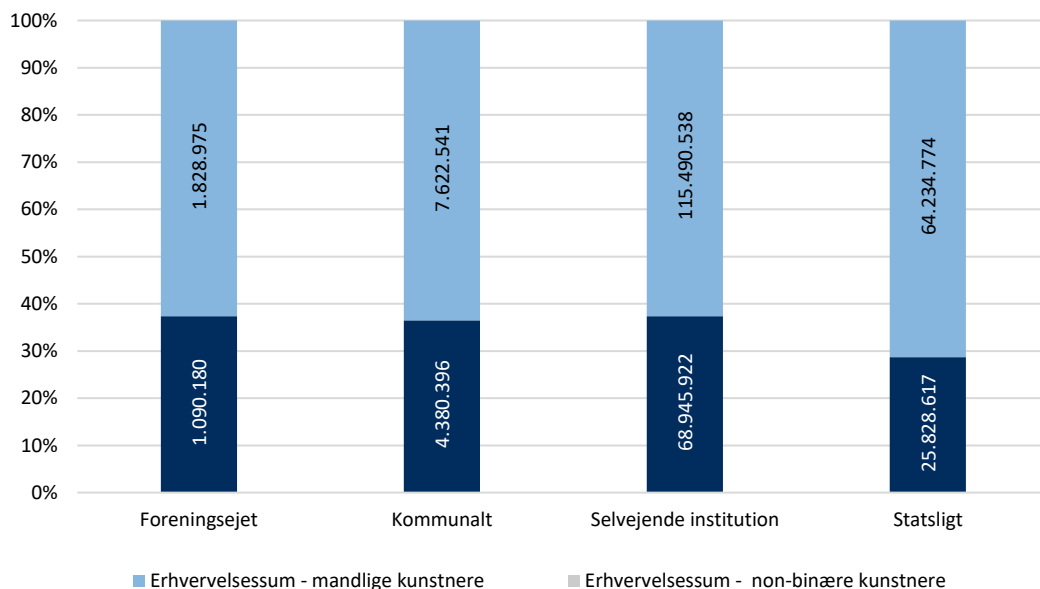
Antal indkøbte værker fordelt efter ejerform

Kilde: Museernes ejerform opgjort ved årlige indberetninger til Slots- og Kulturstyrelsen.

FIGUR 6

Erhvervelsessum fordelt på ejerform

Kilde: Museernes ejerform opgjort ved årlige indberetninger til Slots- og Kulturstyrelsen.

**MUSEER MED STØRST OMSÆTNING INDKØBER MERE LIGE-
LIGT MELLE MÆND OG KVINDER**

13 museer havde et omsætningsinterval på 3-10 mio. kr., ti museer på 10-25 mio. kr., otte museer på 25-75 mio. kr. og seks museer på 75-203 mio. kr.²

Museerne med størst omsætning har størst balance i fordelingen af indkøbte værker skabt af hhv. mandlige og kvindelige kunstnere, om end der i gennemsnit anvendes **109.596 kr.** mere på et værk skabt af en mandlig kunstner, end på et værk af en kvindelig kunstner i gruppen.³

² I perioden 2017-2019. Perioden er afgrænset for at eliminere udsving pga. Covid-19 nedlukninger.

³ Her bør tages højde for, at enkelte museer dækker flere fagområder, hvorfor kunst alene udgør en del af museets ansvarsområde. Da museerne ikke indberetter regnskaber for de enkelte fagområder, inddrager undersøgelsen hele institutionens omsætning og begrænses ikke til den ofte mindre kunsthistoriske del. I denne kategori falder: Historie & Kunst, Frederiksbergmuseerne, Museum Salling, Museum Sønderjylland, Østfyns Museer, Vejlemuseerne og Museum Horsens.

TABEL 1

Erhvervelsestsum fordelt efter omsætning

Omsætningsinterval	Kvindelige kunstnere	Mandlige kunstnere
3-10 mio. kr. (13)	9.825.311	25.703.642
10-25 mio. kr. (10)	14.197.657	46.807.893
25-75 mio. kr. (8)	8.820.976	24.609.345
75-203 mio. kr. (6)	67.401.170	92.055.948
I alt (37)	100.245.115	189.176.827

Anm.: Gns. Årlig omsætning for 2017-2019. I perioden havde 13 museer et omsætningsinterval på 3-10 mio. kr., ti museer på 10-25 mio. kr., otte museer på 25-75 mio. kr. og seks museer på 75-203 mio. kr.

Kilde: Museernes regnskabsindberetning til SLKS.

UNDERSØGELSE AF KØN I ÅBNEDE UDS STILLINGER

Som delelement i nærværende undersøgelse har Slots- og Kulturstyrelsen indsamlet oplysninger om åbnede udstillinger på kunstmuseerne over samme **fem-årige periode** (2018-2022).

I perioden blev der, fordelt på 25 af museerne, åbnet i alt 102 udstillinger, som tematiserede kønsidentitet.⁴

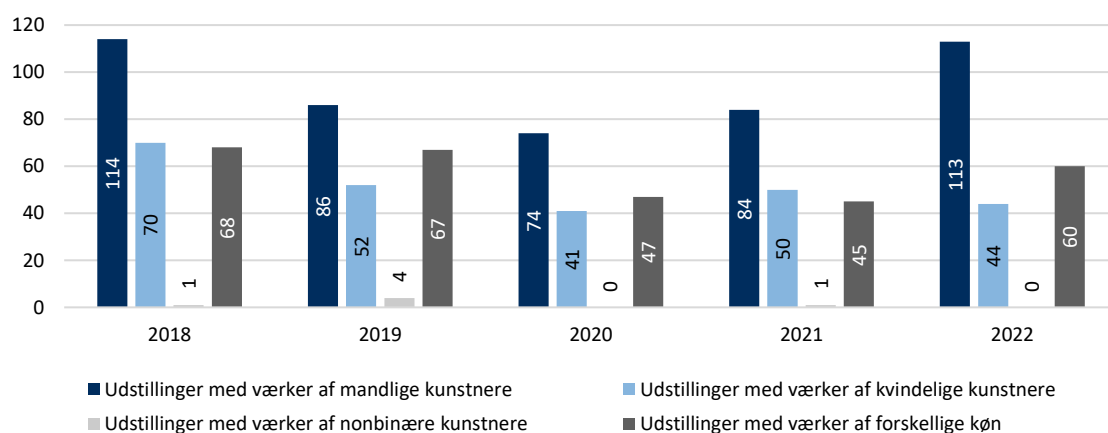
MANDLIGE KUNSTNERE ER OVERREPRÆSENTEREDE I MUSE-ERNES UDS STILLINGER

Undersøgelsen omfatter også repræsentation af kønsidentitet i museernes åbnede udstillinger i perioden 2018-2022.

I samtlige år åbner museerne flest udstillinger med værker, der hovedsageligt er skabt af mandlige kunstnere. I 2019, 2020 og 2022 er der næst flest udstillinger med værker af både kvinder, mænd og nonbinære, mens der i 2018 og 2021 er næst flest udstillinger med værker, der hovedsageligt er skabt af kvindelige kunstnere. I perioden har tre museer åbnet sammenlagt seks udstillinger med værker, der hovedsageligt er skabt af nonbinære kunstnere.

FIGUR 7

Åbnede udstillinger fordelt på kønsidentitet

⁴ 2028: 12, 2019:24, 2020: 16, 2021: 24 og 2022: 26.

METODISKE OVERVEJELSER OG FORBEHOLD

- Slots- og Kulturstyrelsen har været i dialog med museerne for at kvalitets-sikre data. Herigennem er det blevet tydeligt, at museerne arbejder forskelligt med donationer. F.eks. er nogle museer bekendt med donerede værkers nøjagtige købspris, mens andre museer ikke er. For at sikre sammenlignelighed har Slots- og Kulturstyrelsen valgt at frasortere donerede værker i dette års undersøgelse.
- Indberetningerne må læses med forbehold for, at det er museernes umiddelbare opfattelse af kunstnernes kønsidentitet. Slots- og Kulturstyrelsen har ikke bedt museerne henvende sig til nulevende kunstnere eller eventuelle efterkommere for at afdække kønsidentitet.
- Museerne har forskellig registreringspraksis og arbejder ikke nødvendigvis med identiske værkdefinitioner. Det betyder, at en serie værker på papir på det ene museum for eksempel registreres som ét værk, mens det på et andet museum vil blive registreret som flere. Varierende værkdefinitioner kan gøre undersøgelsens data mindre repræsentative.
- Undersøgelsen tager ikke højde for de udfordringer, som forskellige ansvarsområder kan medføre for en ligelig repræsentation. Det gælder f.eks. når et museum har ansvar for én mandlig kunstners virke, eller når et museums tidsmæssige ansvarsområde ligger før kvinder blev optaget på kunstakademierne. Dette kan også komme til udtryk i erhvervelsessummerne.

